

ALARAAJOJEN LASKIMOVAJAATOIMINTA

Alaraajojen laskimovajaatoiminnan tavallisin syy on veren virtausta laskimoissa ohjaavien läppien vaurioituminen. Tämän seurauksena virtaus laskimoissa häiriintyy ja raajan laskimopaine nousee. Laskimoläppien vaurioitumiseen johtavia syitä ei tunneta.

Alaraajojen laskimovajaatoimintaa kutsutaan usein myös suonikohjutaudiksi. Suurimmalla osalla potilaista laskimovajaatoiminta ei koskaan etene suonikohjuja pitemmälle. Korkeintaan vain noin joka kuudennelle potilaalle kehittyy laskimovajaatoiminnan aiheuttamia ihomuutoksia (kutisevaa ihottumaa tai ihon tummumista), ihonalaiskudoksen kovettumista tai laskimohaava.

Laskimovajaatoiminnan riskitekijät tunnetaan huonosti. Tutkimuksissa ei kuitenkaan ole tullut esiin riskitekijöitä, joihin henkilö voisi itse toiminnallaan tai elintavoillaan vaikuttaa.

Kajoavan hoidon aiheet

Laskimovajaatoiminnan kajoava hoito on aiheellista erityisesti siinä tapauksessa, että raajaan on kehittynyt ihomuutoksia tai ihonalaiskudoksen kovettumista, raajassa on avoin laskimohaava, tai jos potilas on aiemmin sairastanut laskimohaavan.

Tavanomaisesta haavasta poiketen laskimohaava ei ala parantua vähitellen muutamassa päivässä tai viikossa, vaan saattaa päinvastoin suurentua asianmukaisesta paikallishoidosta huolimatta. Laskimohaava sijaitsee yleensä säären alaosassa, minkä takia sitä on kutsuttu myös säärihaavaksi.

Kajoava hoito on aiheellista myös, jos potilas on sairastanut pinnallisen laskimotukoksen tai jos suonikohjusta on vuotanut verta.

Kajoava hoito saattaa olla perusteltua myös siinä tapauksessa, että raajassa on oireita. Edeltävistä kohdista poiketen hoito ei kuitenkaan tällöin ole lääketieteellisesti välttämätöntä – hoidon tavoitteena on laskimovajaatoiminnan aiheuttamien oireiden lievittäminen, ei laskimovajaatoimintaan liittyvien ihomuutosten tai laskimohaavan ennaltaehkäisy.

Laskimovajaatoiminnan oireet ovat usein varsin epämääräisiä, eivätkä kaikki raajan oireet välttämättä liity laskimovajaatoimintaan, vaikka raajassa olisikin suonikohjuja.

Oireettoman tai vain vähäisiä oireita aiheuttavan laskimovajaatoiminnan ennaltaehkäisevä hoito pelkästään suonikohjujen koon tai niiden laaja-alaisuuden takia ei ole perusteltua.

Hoitomenetelmät

Suurin osa laskimovajaatoimintaa sairastavista potilaista on hoidettavissa laskimonsisäisillä menetelmillä, joista meillä käytössä ovat vaahtoskleroterapia ja laser.

Toimenpiteet tehdään polikliinisesti. Potilaan ei tarvitse edeltävästi olla ravinnotta ja hän voi tulla toimenpiteeseen omalla autollaan. Potilas voi kävellä välittömästi toimenpiteen jälkeen, ja hän pääsee kotiutumaan puolen tunnin seurannan jälkeen.

Osalla potilaista laskimot eivät niiden koon, mutkaisuuden tai jonkun muun anatomisen syyn takia sovellu hoidettaviksi laskimonsisäisillä menetelmillä. Tällöin kyseeseen tulee avoleikkaus.

Suurin osa laskimoleikkauksista voidaan tehdä päiväkirurgisesti, jolloin potilas tulee sairaalaan leikkauspäivän aamuna ja pääsee kotiutumaan vielä samana päivänä.